

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра психології, педагогіки і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародні туристичні потоки

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Туристичне обслуговування
Форма здобуття освіти	денна
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Семестр	V
Обсяг дисципліни	кредити – 3 загальний обсяг годин – 90 аудиторна робота – 30 год., у т. ч.: <ul style="list-style-type: none">- лекції – 14 год.,- семінарські заняття – 16 год.,- самостійна робота – 60 год.
Форма контролю	залік
Пререквізити	передумовою до вивчення дисципліни є набуті знання та практичні вміння і навички з дисциплін «Основи туризмознавства», «Туристичні регіони світу», «Географія туризму», «Туристичне країнознавство». Здобувачі вищої освіти повинні знати основні поняття та категорії туризму, поділ світу на туристичні регіони, фактори, що впливають на формування туристичного попиту та пропозицій, особливості розвитку міжнародного туризму, країни-лідери в туризмі; вміти оперувати понятійно-категоріальним апаратом, збирати та аналізувати статистичні дані, будувати графіки, діаграми, аналізувати їх та робити висновки; володіти елементарними навичками роботи з літературними джерелами, матеріалами періодичних видань, іншими джерелами даних.
Постреквізити	знання, отримані у процесі вивчення дисципліни «Міжнародні туристичні потоки», можуть бути використані під час розв'язання практичних завдань та вирішення фахових проблемних питань, у тому числі під час виконання курсової та кваліфікаційної робіт.
Викладач	КУЧЕРЯВА Ганна Олександрівна, кандидат географічних наук, доцент
Контактна інформація	e-mail: hanna.kucheriava@knlu.edu.ua
Дні занять	згідно розкладу занять
Консультації	згідно графіку консультацій

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Міжнародні туристичні потоки» є набуття теоретичних знань з питань формування та розподілу міжнародних туристичних потоків у географічному просторі, розуміння суспільно-географічних чинників, що на них впливають, удосконалення практичних навичок здійснення статистичного аналізу виїзних та в'їзних туристичних потоків за окремими країнами та регіонами світу.

Об'єктом вивчення є міжнародні туристичні потоки, а **предметом** – особливості формування та розподілу туристичних потоків у географічному просторі.

Завдання дисципліни: розкрити сутність поняття «міжнародні туристичні потоки», висвітлити базові туристичні мотиви та цілі подорожей, охарактеризувати суспільно-географічні чинники формування та розподілу міжнародних туристичних потоків, показники статистичної оцінки міжнародного туризму; розкрити особливості формування та розподілу туристичних потоків за туристичними регіонами світу та окремими країнами.

ЦІЛІ НАВЧАННЯ

Засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародні туристичні потоки» передбачає формування таких компетентностей: здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати в міжнародному контексті; навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміння їх презентувати; здатність використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній і письмовій формах.

Також вивчення дисципліни має на меті формування фахових компетентностей: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів; здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал; здатність аналізувати місце України у світовому та загальноєвропейському туристичному просторі.

Програмні результати навчання, що досягаються під час вивчення дисципліни «Міжнародні туристичні потоки»: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів; знати,

розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях; виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання; зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміти їх презентувати; використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній та письмовій формах; використовувати набуті знання для аналізу місця України у світовому та загальноєвропейському туристичному просторі.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Під час вивчення дисципліни «Міжнародні туристичні потоки» здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні та семінарські заняття, вчасно виконувати всі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Відпрацювання занять, пропущених через поважні причини, відбувається під час консультацій. У разі здачі завдань (практичні роботи) після встановленого строку, кількість балів за їх виконання зменшується (з мах 5 б. ставиться лише 4).

Під час виконання завдань здобувачі повинні обов'язково дотримуватися принципів академічної доброчесності, а саме: самостійно виконувати всі види завдань та форми контролю; посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про використані методики досліджень і джерела інформації, результати власної навчальної діяльності.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема 1. Поняття «міжнародні туристичні потоки». Базові туристичні мотиви та цілі подорожей. Сутність поняття «міжнародні туристичні потоки». Туристична поїздка. Райони походження та призначення туристичного потоку. Концептуальна модель міжнародного туристичного потоку. Класифікація туристичних потоків за різними ознаками. Основні туристські цілі за рекомендацією UNWTO: дозвілля, рекреація й відпочинок, оздоровлення і лікування, ділові та професійні цілі, відвідування родичів і знайомих, релігійне поклоніння (паломництво), інші цілі (освіта та тренінги, шопінг тощо).

Тема 2. Суспільно-географічні чинники формування та розподілу міжнародних туристичних потоків. Основні географічні, демографічні та економічні чинники формування та розподілу туристичних потоків. Структура туристських витрат. Регіони і центри, що генерують, та регіони і центри, що приймають туристичний потік. Нерівномірність та сезонність туристичних потоків у світі.

Тема 3. Туристична привабливість (атрактивність) країн світу. Поняття туристичної привабливості та атрактивності території. Фактори, що визначають туристичну привабливість країни чи регіону. Методи оцінювання туристичної привабливості території.

Тема 4. Статистична оцінка міжнародного туризму. Схема статистичного обліку міжнародних туристичних потоків. Показники, що визначають обсяги туристичного потоку: кількість вибуттів та кількість прибуттів, тривалість перебування. Показники, що визначають інтенсивність туристичного потоку: інтенсивність прибуттів та вибуттів туристів. Показники, що визначають нерівномірність туристичного потоку. Коефіцієнт нерівномірності туристичного потоку.

Тема 5. Міжнародні туристичні прибуття та доходи від туризму в країнах Європи та Азії, Австралії та Океанії. Розподіл туристичних потоків та доходів від туризму серед країн Європи, Азії, в Австралії та Океанії. Країни – лідери в'їзного туризму. Найпопулярніші види туризму та основні туристичні центри.

Тема 6. Міжнародні туристичні прибуття та доходи від туризму в країнах Америки, Африки, Близького Сходу. Розподіл туристичних потоків та доходів від туризму серед країн Америки, Африки, Близького Сходу. Країни – лідери в'їзного туризму. Найпопулярніші види туризму та основні туристичні центри.

Тема 7. Міжнародні туристичні потоки України. Сучасний стан міжнародних туристичних потоків в Україні, основні проблеми цієї галузі та подальші перспективи розвитку сфери туризму. Співвідношення показників в'їзних та виїзних туристичних потоків. Географічна структура виїзного туризму України. Особливості та структура в'їзного потоку в Україну з туристичною метою.

ВИДИ ЗАНЯТЬ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Передбачені лекційні та семінарські заняття, виконання самостійної роботи (практичних робіт). Форма підсумкового контролю – залік.

Під час навчання використовуються пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький діалогово-комунікаційний методи, метод проблемного викладу матеріалу, імітаційні активні методи (аналіз конкретних ситуацій), самонавчання. Семінарські заняття передбачають усне опитування, участь у дискусіях. Самостійна робота включає вивчення теоретичних питань, що стосуються тем лекційних занять, виконання практичних робіт, аналітичних розрахунково-графічних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу, підготовку та захист презентацій. Однією з умов виконання практичних завдань є дотримання принципів академічної доброчесності.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувача	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна позааудиторна робота	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
		Разом	100

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здобувача (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінки
1.	Відповідь на основні питання	5	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем. Демонстрація самостійного знаходження відповіді на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та додаткову літературу; вміння аналізувати, робити власні висновки; здатність встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки.
		4	Відповідь правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна. На проблемні запитання здобувач знаходить відповідь за допомогою викладача, спираючись переважно на лекційний матеріал без застосування додаткової літератури.

		3	Відповідь поверхнева з порушенням логіки, не аргументована. Здобувач, формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу, допускає помилки у визначенні понять та категорій, не здатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання.
		2	Відповідь неправильна. Здобувач демонструє нездатність розкрити питання семінару, допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій.
2.	Доповнення, відповіді на проблемні питання тощо.	5	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність матеріалу, систематичну підготовку до занять на основі опрацювання лекційного матеріалу та додаткової літератури.
		4	Висока активність, що свідчить про обізнаність матеріалу. Доповнення підтверджують систематичну підготовку здобувача, але виявляють його репродуктивні, а не узагальненні, власні судження тощо.
		3	Середня активність, що свідчить про недостатню обізнаність матеріалу. Здобувач дає відповіді на запитання поверхнево, допускає помилки у визначенні понять та категорій.
		2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом.
		2	Незадовільна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувача (письмові практичні роботи, підготовка презентацій)

Критерії оцінки	Оцінка
Робота виконана правильно, творчо і самостійно, демонструє належний рівень знань та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються до даного типу завдань.	«відмінно»
Робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, демонструє належний рівень знань сформованість	«добре»

практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.	
Робота виконана, але містить помилки, демонструє недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань.	«задовільно»
Виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.	«незадовільно»

Критерії оцінювання аналітичних розрахунково-графічних завдань

Критерії оцінки	Оцінка
Завдання виконано правильно, самостійно, творчо. Розрахунки вірні, для відображення результатів правильно обрані графічні інструменти. Здобувач демонструє вміння працювати зі статистичними даними, будувати графіки, гістограми, діаграми, правильно їх оформлювати та підписувати. Аналіз отриманих результатів ґрунтовний, висновки аргументовані.	«відмінно»
Робота виконана самостійно, проте містить незначні помилки та неточності в оформленні результатів. Здобувач демонструє належний рівень знань та сформованість практичних навичок роботи зі статистичними даними, їх обробки та візуалізації. Проте аналіз отриманих результатів недостатньо ґрунтовний, висновки недостатньо аргументовані.	«добре»
Робота виконана, проте містить помилки, неточності. Здобувач демонструє недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок роботи зі статистичними даними та їх обробки і візуалізації. Аналіз поверхневий, висновки неаргументовані.	«задовільно»
Виконана робота невірно та не відповідає вимогам.	«незадовільно»

У кінці вивчення навчального матеріалу напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу здобувача як середнє арифметичне значення усіх поточних оцінок за ці види робіт з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує у рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, **максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру становить 50.**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів	Критерії оцінки
Тестові завдання (мах – 20 б.)	20	1 правильна відповідь – 1 бал.
Питання (завдання) алгоритмічного рівня (мах – 10 б.)	10	відповідь вичерпна, змістовна, логічна та послідовна, містить самостійні судження;
	8 – 9	відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у

		викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми;
	4 – 7	відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки у розкритті проблеми;
	3 – 1	відсутність вичерпаної відповіді на питання, наявність значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань здобувача;
	0	відповідь на запитання відсутня або абсолютно невірна.
Питання (завдання) творчого рівня (має – 20 б.)	20	відповідь вичерпна, змістовна, логічна та послідовна, містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань; здобувач вільно оперує поняттями та категоріями, аргументовано доводить власну точку зору;
	16 – 19	відповідь змістовна, послідовна, але містить недоліки та неточності у розв'язанні завдань; здобувач демонструє недостатнє обґрунтування власної точки зору;
	11 – 15	відповідь в цілому правильна, але неповна, містить незначні недоліки, рівень самостійності суджень недостатній;
	6 – 10	відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у викладенні матеріалу, рівень самостійності суджень недостатній;
	1 – 5	відповідь поверхнева, нелогічна, містить суттєві помилки та неточності, рівень самостійності суджень низький;
	0	відповідь відсутня або не відповідає змісту питання.
Разом	50 балів	

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР. Максимальний рейтинговий бал студента становить 100 балів.

Підсумкове форма контролю – **залік в усній формі**.

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі,

оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання заліку:

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. Основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі.	Відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко / не визначено.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні питання розкриті повністю і ґрунтовно.	Основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Здобувач вільно й коректно користується понятійно-категорійним апаратом дисципліни	Здобувач майже не користується термінологією.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала здобувача за дисципліну у такий спосіб:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	– не зараховано.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова література

1. Александрова А. Ю. Международный туризм: Учебник. М. : КноРус, 2010. 464 с.
2. Божидарник Т. Міжнародний туризм. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
3. Воскресенский В. Ю. Международный туризм. М.: Юнити-Дана, 2008. 464 с.

4. Король О. Д. Міжнародні туристичні потоки: суспільно-географічні аспекти формування та геопросторовий розподіл : монографія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2018. 512 с.
5. Мальська М. П. Світовий досвід розвитку туризму Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. К.: Центр учбової літератури, 2017. 244 с.
6. Юрченко С. О., Юрченко О. Є. Міжнародний туризм : навчальний посібник для студентів спеціальностей «Туризмознавство», «Міжнародні економічні відносини». Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 328 с.

Додаткова

1. Великочий В. С., Дутчак О. І., Шекеринець В. В. Міжнародний туризм: навчальний посібник для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство» / Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2015. 254 с.
2. Глобалізація. Регіоналізація. Регіональна політика: Хрестоматія з сучасної зарубіжної соціології регіонів / За ред. І.Ф. Кононова, В.П. Бородачова, Д.М. Топольськова. Луганськ : Знання, 2010. 384 с.
3. Комар Н. В., Уніят А. В. Привабливість Азіатсько-Тихоокеанського регіону на світовому ринку туристичних послуг. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4201>.
4. Король О. Д. Міжнародні туристичні прибуття та доходи від іноземного туризму: загальносвітова динаміка та аналіз за країнами. Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки. 2017. Т. 22. Вип. 2. С. 104-117. URL: <http://visgeo.onu.edu.ua/article/view/120897>
5. Кучерява Г. О. Особливості розвитку туризму в країнах Адріатичного туристичного мезорайону. Збірник наукових праць «Проблеми міжнародних відносин». Серія: політичні науки. 2019. №16. С. 142 – 162.
6. Кучерява Г., Козак Т. Розвиток туризму у Великій Британії: особливості та перспективи. Часопис соціально-економічної географії, 2019. № 27. С. 70 – 80.
7. Кучерява Г. О. Сучасні тенденції та пріоритетні напрями розвитку світового ринку туристичних послуг. Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. С. 30 – 37.
8. Кучерява Г. О. Сучасні тенденції розвитку туризму в Україні. *Проблеми державного будівництва в Україні №27: у 2 то-мах: збірник матеріалів XXIV Міжнародної конференції науково-педагогічних працівників «Європейський вибір України у контексті світових політичних процесів», 14 березня 2019 року / Київський міжнародний університет. К.: КиМУ, 2019. Т.1. С. 126-131.*
9. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Європа Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. К.: Центр учбової літератури, 2016. 224 с.
10. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і

- сфера послуг: підручник. К.: Знання, 2008. 661 с.
11. Осипенко К. В. Оцінка міжнародної конкурентоспроможності туристичних регіонів світу. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка*. 2014. Вип. 8. С. 188-199. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmdu_ek_2014_8_27
 12. Поворознюк І. М. Перспективи розвитку європейського ринку туристичних послуг. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 2. С. 27-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_2_7
 13. Севастьянов Д. В. Основы страноведения и международного туризма. М. : Академия, 2008. 272 с.

Інформаційні ресурси

1. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>.
2. Диниміка туристичних потоків. Статистична служба Європейського союзу. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
3. Світовий атлас даних. URL: <https://knoema.ru/atlas>.
4. Наукова періодика України. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
5. Туристична бібліотека. Все про туризм. URL: <https://tourlib.net/ua.htm>